

Sygn. akt IV U 1824/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Andrzej Łotowski
Protokolant:	st. sekr. sąd. Katarzyna Krajewska

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2017 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 10 października 2016 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje odwołującemu się W. S. prawo do emerytury od dnia 01 sierpnia 2016 r.

SSR del. Andrzej Łotowski

Sygn. akt: IV U 1824/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 10 października 2016 r., znak: (...) odmówił W. S. prawa do wcześniejszej emerytury wobec niespełnienia przesłanek z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W ocenie organu rentowego wnioskodawca wprawdzie ukończył 60 lat, posiada ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, ale nie udowodnił na dzień 1 stycznia 1999 r. 15 lat pracy w szczególnych warunkach, lecz jedynie 1 rok, 2 miesiące i 16 dni.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył ubezpieczony, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do wnioskowanego świadczenia. W uzasadnieniu wskazał, że niewłaściwie została zweryfikowana przez ZUS dokumentacja dotycząca jego zatrudnienia, bowiem posiada ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Szczegółowo wymienił okresy świadczenia tej pracy oraz wskazał stanowiska, które zajmował. Argumentował, że pracował w szczególnych warunkach na następujących stanowiskach: kierowcy samochodu ciężarowego (...)

pomocnika operatora żurawia, a następnie operatora żurawia, operatora żurawia samojezdnego, kierowcy samochodu ciężarowego (...) oraz operatora dźwigu. Podniósł również, że w okresie odbywania zasadniczej służby wojskowej był kierowcą bojowego wozu opancerzonego typu (...), o masie ok. 16 ton. W załączeniu przedłożył plik kserokopii dokumentacji dotyczącej zatrudnienia w spornych okresach, w tym między innymi kopie świadectw pracy, legitymacji ubezpieczeniowej oraz książeczki wojskowej (dokumentacja w kopercie – k – 12 akt sprawy).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. Podniósł, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych uprawniających do emerytury z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, lecz 1 rok, 2 miesiące i 16 dni. Organ emerytalny odmówił skarżącemu uwzględnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zgłoszonych w jego wnioskach dowodowych z uwagi na

na brak świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Podniósł, że skarżący przedłożył jedynie „zwykłe” świadectwa pracy, które nie stanowią w ocenie Zakładu środka dowodowego na okoliczność wykazania pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. W konsekwencji, z uwagi na istniejące braki formalne w przedstawionej dokumentacji, w ocenie pozwanego, wnioskodawca nie wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych i nie ma prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje :

W. S., urodzony dnia (...), złożył do ZUS w dniu 1 lipca 2016 r. wniosek o wcześniejszą emeryturę.

Do dokumentacji obrazującej przebieg aktywności zawodowej za okres przypadający przed dniem 1 stycznia 1999 r. skarżący załączył między innymi:

- „zwykłe” świadectwo pracy z dnia 1 lipca 1975 r. z Przedsiębiorstwa (...) w O. ((...)) zawierające wskazanie, że od dnia 1 stycznia 1974 r. do 30 czerwca 1975 r. pracował na stanowisku operatora żurawia,
- „zwykłe” świadectwo pracy z dnia 6 lutego 1976 r. wystawione przez Spółdzielnię Pracy (...) wskazujące, że był zatrudniony u tego pracodawcy od dnia 1 sierpnia 1975 r. do 6 lutego 1976 r. na stanowisku kierowcy operatora, a ostatnio jako kierowcy samochodu (...),
- „zwykłe” świadectwo pracy z dnia 31 marca 1979 r. ze Spółdzielni (...) potwierdzające, że w okresie od 6 kwietnia 1978 r. do 31 marca 1979 r. świadczył pracę u tego pracodawcy i pracował na stanowisku maszynisty operatora żurawia samojezdnego,
- „zwykłe” świadectwo pracy z dnia 30 marca 1986 r. pochodzące z Zakładu Usług (...) w O. wskazujące, że w okresie od 1 czerwca 1979 r. do 31 marca 1986 r. pracował jako monter instalacji wodno-kanalizacyjnej,
- „zwykłe” świadectwo pracy wystawione przez Wojewódzki Związek Spółdzielni Rolniczych (...) Oddział Budowlano-Montażowy w O. według, którego odwołujący był zatrudniony w okresie od 10 lutego 1976 r. do 5 kwietnia 1978 r. na stanowisku operatora.

(dowód: wniosek – k- 1-8, dokumenty dotyczące zatrudnienia – k- 10-23, plik- II akt ZUS)

W oparciu o zgromadzone dokumenty, organ rentowy decyzją z dnia 6 września 2016 r., zaskarżoną w niniejszej sprawie na podstawie art. 184 i art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z uwagi na nieudokumentowanie 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

(dowód: decyzja - k – 56, plik-II oraz k – 7, plik-III akt ZUS.)

W. S. w czerwcu 1969 r. ukończył (...) Szkołę Budowlaną w zawodzie montera wewnętrznych instalacji sanitarnych. Następnie od czerwca do grudnia 1969 r. odbył wstępny staż pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O. w zawodzie montera instalacji sanitarnych.

Przebieg aktywności zawodowej skarżącego co spornych okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, przedstawia się następująco:

Swoją pracę zawodową W. S. rozpoczął zatrudnieniem w (...) jako maszynista pojazdu trakcyjnego, w którym pracował od dnia 2 lutego 1970 r. do 19 kwietnia 1971 r. Wymieniony okres pracy w wymiarze 1 roku, 2 miesięcy i 18 dni został uwzględniony przez organ rentowy do stażu pracy w warunkach szczególnych na etapie rozpoznawania wniosku o emeryturę.

Po czym, w okresie od 20 kwietnia 1971 r. do 13 kwietnia 1973 r. odwołujący pełnił zasadniczą służbę wojskową w Wojsku Polskim.

Po powrocie z wojska odwołujący pracował w (...) Przedsiębiorstwie (...) w okresie od 27 kwietnia 1973 r. do 18 sierpnia 1973 r. (3 miesiące i 23 dni) na stanowisku kierowcy (...). W razie potrzeby był też operatorem ciężkich maszyn budowlanych (spycharki, koparki), które znajdowały w parku maszynowym tego przedsiębiorstwa.

W Przedsiębiorstwie (...)

w O. odwołujący pracował w okresie od 11 września 1973 r. do 30 czerwca 1975 r., przy czym najpierw na stanowisku pomocnika operatora, a od 1 stycznia 1974 r. do 30 czerwca 1975 r. na stanowisku operatora żurawia (1 rok i 6 miesięcy). Zakład ten na swoim wyposażeniu posiadał przede wszystkim żurawie samojezdne: (...) o masie 10 ton, (...) o masie 10 ton i (...) - 16 tonowy. Praca wnioskodawcy na stanowisku pomocnika operatora żurawia polegała na zastępowaniu maszynisty w czasie jego krótkiej nieobecności. Był on przygotowywany do samodzielnej pracy jako operator. Pod nadzorem maszynisty zasiadał do kabiny i obsługiwał urządzenie. Ponadto, jako pomocnik musiał rozłożyć dźwig, zaczepiał też właściwe liny pod podnoszony przedmiot oraz pilnował aby nikt nie wszedł pod transportowany element. Dbał o właściwy stan dźwigu - naprawiał, smarował i obsługiwał żurawia pod nadzorem maszynisty. W zakładzie praca odbywała się na dwie zmiany.

Z dniem 2 grudnia 1973 r. ubezpieczony uzyskał uprawnienia maszynisty ciężkich maszyn budowlanych i drogowych o specjalności żurawie samojezdne kołowe.

W Rejonowym Oddziale Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w O. skarżący pracował w okresie od 5 lipca 1975 r. do 16 lipca 1975 r. na stanowisku operatora żurawia samojezdnego (12 dni).

Następnie w okresie od 1 sierpnia 1975 r. do 6 lutego 1976 r. W. S. pracował w Spółdzielni Pracy (...) w O. na stanowisku kierowcy (...) (6 miesięcy i 6 dni).

W Wojewódzkim Związku Spółdzielni Rolniczych (...) Oddział Budowlano-Montażowy w O. odwołujący pracował w okresie od 10 lutego 1976 r. do 5 kwietnia 1978 r. (2 lata, 1 miesiąc i 27 dni) na stanowisku operatora żurawia samochodowego. Zakład ten prowadził między innymi budowę piekarni i masarni. Wnioskodawca jako operator żurawia samochodowego był wzywany na budowę do rozładunku samochodów z materiałami budowlanymi. Następnie podawał żurawiem te materiały na wyższe kondygnacje budynków.

W Spółdzielni (...) ((...)) Oddział w O. w okresie od 6 kwietnia 1978 r. do 31 marca 1979 r. (11 miesięcy i 26 dni) odwołujący świadczył pracę jako operator koparki samojezdnej oraz operator dźwigu (...). Spółdzielnia zajmowała się dostarczaniem towarów spożywczych na terenie całego województwa. Wnioskodawca wykonywał prace rozładunkowe wagonów kolejowych z wapnem, nawozami, cementem i stałą.

W Zakładzie Usług (...) w O. W. S. był zatrudniony w okresie od 1 czerwca 1979 r. do 31 marca 1986 r. (6 lat i 10 miesięcy). Zakład produkował między innymi wyroby metalowe oraz świadczył usługi w tym zakresie. Odwołujący

w zakładzie tym był przede wszystkim operatorem dźwigu (...) na podłożu samochodu ciężarowego „(...)Jego praca polegała na ładowaniu materiałów na budowy. Następnie, już po przejechaniu na teren budowy, odwołujący rozładowywał wcześniej załadowane i przewiezione materiały. Skarżący odpowiadał materialnie za powierzony mu pojazd i obowiązany był do jego codziennej obsługi.

Zgodnie z zaświadczeniem z dnia 18 grudnia 1980 r. wnioskodawca uprawniony był do obsługi dźwignic kategorii II-Ż. Posiadał prawo jazdy kat. A, B, C, D i E.

Od dnia 1 kwietnia 1986 r. W. S. rozpoczął pracę w Zakładzie (...) w B..

(dowód: akta osobowe wnioskodawcy– k – 31, 37, 61, 127).

Pełnomocnik wnioskodawcy (w odpowiedzi na zobowiązanie Sądu) w załączeniu do pisma z dnia 18 kwietnia 2017 r. przedłożył ostateczne zestawienie okresów zatrudnienia W. S. wskazując, że staż pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych wynosi 15 lat, 10 miesięcy i 17 dni (k – 129-131 akt sprawy).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zakwestionował zatrudnienie W. S. w szczególnych warunkach, albowiem w ocenie organu rentowego nie udokumentował on 15 lat takiej pracy, lecz jedynie 1 rok, 2 miesiące i 16 dni. Przedłożone przez wnioskodawcę „zwykłe” świadectwa pracy zdaniem Zakładu, w świetle przepisów ubezpieczeniowych nie stanowią kluczowego dowodu potwierdzającego wykonywanie pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca wskazywał, że wbrew ocenie pozwanego, posiada ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych. W odwołaniu wskazywał, że pracował w szczególnych warunkach na następujących stanowiskach: kierowcy samochodu ciężarowego „(...) pomocnika operatora żurawia, a następnie operatora żurawia, operatora żurawia samojezdnego, kierowcy samochodu ciężarowego (...) oraz operatora dźwigu.

W świetle utrwalonej linii orzecznictwa, w sytuacji, kiedy brak jest wymaganego świadectwa pracy w warunkach szczególnych wystawionego przez pracodawcę, bądź, gdy budzi ono wątpliwości, Sąd może prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy praca wykonywana przez stronę, była wykonywana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. np. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 r., sygn. III AUa 3113/08).

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych: ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura, jeśli spełniają następujące warunki:

- 1) osiągną wiek wynoszący zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), co najmniej 60 lat dla mężczyzn (55 lat dla kobiet),
- 2) na dzień 1 stycznia 1999 r. posiadają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn (20 lat dla kobiet), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych wymienionych w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego.

W przedmiotowej sprawie rozstrzygnięcia wymagało, czy rację ma odwołujący twierdząc, że posiada wymagane przepisami 15 lat pracy w szczególnych warunkach, co dałoby podstawę do przyznania prawa do emerytury, albowiem organ rentowy na etapie rozpoznania wniosku o emeryturę uznał, że ubezpieczony nie wykazał żadnego okresu takiej

pracy z uwagi na brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach oraz rozbieżności co do zajmowanych stanowisk pracy w przedstawionych dokumentach potwierdzających zatrudnienie.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. Oznacza to, że pracownik wykonujący prace w warunkach szczególnych na danym stanowisku nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w warunkach szczególnych.

Przy tym, warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku, stale tj. ciągle wykonuje pracę w szczególnych warunkach i nie wykonuje w tym czasie żadnych innych czynności nie związanych z zajmowanym stanowiskiem (por. np. uzasadnienie wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 września 2012 r., III AUa 380/12, LEX nr 1223478, oraz np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283).

Taki sam warunek odnosi się do wymagania stałego wykonywania takich prac, co oznacza, że krótsze dobowo (nie w pełnym wymiarze obowiązującego czasu pracy na danym stanowisku) lub periodyczne, a nie stałe świadczenie pracy, wyklucza dopuszczalność uznania pracy za świadczoną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskutek niespełnienia warunku stałej znacznej szkodliwości dla zdrowia lub stałego znacznego stopnia uciążliwości wykonywanego zatrudnienia.

W myśl przepisów powołanego rozporządzenia, prawo do emerytury nabywa mężczyzna, który osiągnął wiek 60 lat i legitymuje się minimum 15- letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, które to zatrudnienie było wykonywane w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Przepis § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. stanowi, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Załączniki A i B do tego rozporządzenia wskazują wyraźnie jakie z prac określa się mianem prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Przyznanie świadczenia emerytalnego na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez organ rentowy następuje na podstawie świadectwa pracy potwierdzającego wykonywanie zatrudnienia w warunkach szczególnych, które - jak każdy dokument nieurzędowy w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., podlega kontroli zarówno co do prawidłowości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej, gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Wystawienie takiego dokumentu może jedynie sugerować, że wnioskodawca w spornym okresie pracował w warunkach szczególnych. Można zatem stwierdzić, że stosowne świadectwo pracy stwarza pewne domniemanie faktyczne, które z racji tego, iż ów dokument jest dokumentem prywatnym pozwala przeprowadzić postępowanie ponad wskazane w dokumencie okoliczności. Dokument ten podlega co do swojej wiarygodności i mocy dowodowej takiej samej ocenie, jak każdy inny dowód. Świadectwo pracy jako dowód z dokumentu prywatnego nie ma natomiast silniejszej mocy dowodowej niż dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron (por. w tym zakresie np. uzasadnienie wyroku SN z dnia 5 października 2011 r. II UK 43/11 LEX nr 1108484; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2005 r., II UK 15/05, LEX nr 603168 oraz wyroki tego Sądu z dnia 3 października 2000 r., I CKN 804/98, LEX nr 50890; z dnia 30 czerwca 2004 r., IV CK 474/03, OSNC 2005 Nr 6, poz. 113; z dnia 9 kwietnia 2009

r., I UK 316/08, LEX nr 707858; z dnia 6 stycznia 2009 r., II UK 117/08, OSNP 2010 nr 13-14, poz. 167; z dnia 27 lipca 2010 r., II CSK 119/10, LEX nr 603161).

Oczywistym jest, że przy ocenie, czy ubezpieczony świadczył pracę w szczególnych warunkach, nie ma znaczenia nazwa stanowiska na jakim był zatrudniony, ale to jakie czynności w rzeczywistości wykonywał.

W ocenie Sądu Okręgowego, zaskarżona decyzja podlegała zmianie.

Do kategorii prac w szczególnych warunkach należą m.in. prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych – wymienione w dziale V, poz. 3 wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) oraz prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony – wskazanych w dziale VIII, poz. 2 załącznika do cyt. rozporządzenia.

Na wykonywanie właśnie tychże prac wskazywał wnioskodawca. W odwołaniu podnosił bowiem, że pracował w szczególnych warunkach na stanowiskach : kierowcy samochodu ciężarowego (...)pomocnika operatora żurawia, a następnie operatora żurawia, operatora żurawia samojezdnego, kierowcy samochodu ciężarowego „(...) oraz operatora dźwigu.

Zdaniem Sądu, odwołujący wbrew ocenie pozwanego, posiada 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach.

Powyższą tezę potwierdza w całości zebrany w sprawie materiał dowodowy, w szczególności w postaci zeznań świadków: E. K., S. K., J. D., J. R., J. S., H. K., T. P. i A. W..

Zeznania świadków w tym zakresie wzajemnie się uzupełniały, były przekonujące, wiarygodne i zasługiwały na uwzględnienie, a ich treść odpowiadała dokumentom w postaci akt osobowych wnioskodawcy pochodzących z poszczególnych zakładów pracy wnioskodawcy (k – 31, 37, 61 i 127 akt sprawy), które Sąd zgromadził w procesie.

Świadkowie E. K. i S. K. zgodnie potwierdzili, że wnioskodawca w Zakładzie Usług (...) w O. był operatorem dźwigu.

Świadek J. D. zeznał jednoznacznie, że odwołujący w (...) w O. był operatorem dźwigu (...) i koparki samojezdnej.

Z kolei świadek J. R. wskazał, że w Zakładzie Budowlano- (...) w O. odwołujący był operatorem żurawia samochodowego.

J. S. – brat odwołującego zeznał, że W. S., po powrocie ze służby wojskowej w 1973 r. pracował w (...) Przedsiębiorstwie (...) jako kierowca samochodu ciężarowego(...).

Natomiast świadkowie T. P. i H. K. jednomyślnie zeznali, że w okresie pracy w (...) w O. wnioskodawca był najpierw pomocnikiem operatora żurawia, a następnie pracował jako operator żurawia. Powyższe zeznania były zbieżne z zeznaniami świadka A. W., który potwierdził, że skarżący był operatorem żurawia o udźwigu co najmniej 10 ton i posiadał w tym zakresie odpowiednie uprawnienia.

W ocenie Sądu orzekającego charakter pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach został dostatecznie wyjaśniony i nie budzi wątpliwości. Skarżący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. Dotyczyło to następujących okresów pracy wnioskodawcy:

- od 27 kwietnia 1973 r. do 18 sierpnia 1973 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) (3 miesiące 23 dni),
- od 1 stycznia 1974 r. do 30 czerwca 1975 r. w Przedsiębiorstwie (...) w O. (1 rok i 6 miesięcy),
- od 5 lipca 1975 r. do 16 lipca 1975 r. w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) Rejonowy Oddział w O. (12 dni),

- od 1 sierpnia 1975 r. do 6 lutego 1976 r. w Spółdzielni Pracy (...) w O. (6 miesięcy i 6 dni),
- od 10 lutego 1976 r. do 5 kwietnia 1978 r. Wojewódzkim Związku Spółdzielni Rolniczych (...) Oddział Budowlano-Montażowy w O. (2 lata, 1 miesiąc i 27 dni),
- od 6 kwietnia 1978 r. do 31 marca 1979 r. w Spółdzielni (...) Oddział w O. (11 miesięcy i 26 dni),
- od 1 czerwca 1979 r. do 31 marca 1986 r. w Zakładzie Usług (...) w O. (6 lat i 10 miesięcy).

Zdaniem Sądu poczynione ustalenia są uzasadnione, skoro ubezpieczony może wszelkimi dowodami wykazywać okoliczności, od których zależą jego uprawnienia, także wówczas, gdy z dokumentów wynika co innego (por. np. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 września 1995 r., OSNAPiUS 1996/5/77, oraz w sprawach: 177/5/2000, 325/9/2001), lub też kiedy nie dysponuje wymaganym świadectwem pracy w szczególnych warunkach.

Sąd mając na uwadze orzecznictwo Sądu Najwyższego odnośnie zaliczenia służby wojskowej do stażu pracy w warunkach szczególnych, wymaganego do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury, doliczył okres takiej służby skarżącego od 20 kwietnia 1971 r. do 13 kwietnia 1973 r.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 kwietnia 2006 r., sygn. akt: III UK5/06, OSNP 2007/7-8/108, M.P.Pr. 2007/8/434 stwierdził, że ... „ okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia”.

W swoim stanowisku Sąd Najwyższy wskazywał, że pod rządem przepisów ustawy z dnia 30 stycznia 1959 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (t.j. Dz.U. z 1963 r. Nr 20, poz. 108), w myśl art. 124 ust. 1, zakład pracy, który zatrudniał pracownika w chwili powołania do czynnej służby wojskowej, obowiązany był go zatrudnić na poprzednio zajmowanym stanowisku lub stanowisku równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz nie niżej opłacanym, jeżeli pracownik najpóźniej w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z zasadniczej służby wojskowej zgłosił swój powrót do pracy. Zgodnie z wyraźnym brzmieniem art. 125 tej ustawy, pracownikowi, który zgłosił się do pracy w terminie określonym w art. 124 ust. 1 zalicza się okres odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy, między innymi, w szczególnych warunkach, od których zależy nabycie tych uprawnień. Zatem okres odbytej zasadniczej służby wojskowej przez pracownika zatrudnionego poprzednio w szczególnych warunkach pracy, który po zakończeniu tej służby zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia, traktuje się tak samo jak wykonywanie takiej pracy i uwzględnia się go do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Podkreślenia wymaga, że kwestia zaliczenia okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do stażu uprawniającego do wcześniejszej emerytury była też przedmiotem Uchwały Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 16 października 2013 r., II UZP 6/13. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy jednoznacznie, na korzyść ubezpieczonych, rozstrzygnął wątpliwości prawne w przedmiocie zaliczania zasadniczej służby wojskowej –do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym (obniżonym) wieku emerytalnym. Podobne stanowisko Sąd ten zawarł w wyroku z dnia 5 sierpnia 2014 r., w sprawie I UK 442/13 (LEX nr 1491097, G. Prawna 2014/151/1), w którym stwierdził, że „czas zasadniczej służby wojskowej zalicza się do okresu uprawniającego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Takie doliczenie jest możliwe tylko wówczas, gdy zainteresowany podjął prace w szkodliwych warunkach w ciągu 30 dni od opuszczenia wojska.

Sąd orzekający podzielił powyższe zapatrywania Sądu Najwyższego, w które w sposób szerszy, to jest korzystniejszy dla ubezpieczonych rozstrzygają tę problematykę. Odwołujący spełnił bowiem ustawowy obowiązek w zakresie służby wojskowej i nie może z tego powodu ponosić negatywnych konsekwencji przy ustalaniu swoich uprawnień emerytalnych.

Nie ulega wątpliwości, że W. S. przed rozpoczęciem zasadniczej służby wojskowej, to jest w okresie od 2 lutego 1970 r. do 19 kwietnia 1971 r. pracował w szczególnych warunkach. Bez wątpienia też po zakończeniu tej służby 13 kwietnia 1973 r., w ustawowym terminie 30 dni, powrócił do pracy. Od 27 kwietnia 1973 r. rozpoczął bowiem pracę w (...) Przedsiębiorstwie (...).

W konsekwencji, wymienione powyżej okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach na stanowiskach: kierowcy samochodu ciężarowego, operatora żurawia, oraz okres służby wojskowej od 20 kwietnia 1971 r. do 13 kwietnia 1973 r. wraz z udokumentowanym w postępowaniu przed organem rentowym okresem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 1 roku, 2 miesięcy i 18 dni) stanowią łącznie wymagane przepisami ponad 15 lat zatrudnienia, uprawniające do przyznania emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych (15 lat, 6 miesięcy i 17 dni).

Na marginesie wskazać należy, że zestawienie okresów zatrudnienia wnioskodawcy w szczególnych warunkach przedstawione ostatecznie przez pełnomocnika W. S. w załączeniu do pisma procesowego z dnia 18 kwietnia 2017 r. (k – 129-131 akt sprawy) wskazuje, że staż ten wynosi łącznie 15 lat, 10 miesięcy i 17 dni. Podkreślenia wymaga, że odwołujący z dniem 2 grudnia 1973 r. uzyskał uprawnienia maszynisty ciężkich maszyn budowlanych i drogowych o specjalności żurawie samojezdne kołowe, a od 1 stycznia 1974 r. rozpoczął pracę na stanowisku operatora żurawia. Przed tą datą był natomiast w (...) w O. pomocnikiem operatora żurawia, a praca na tym stanowisku nie jest wymieniona w wykazie A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Mając powyższe na uwadze, Sąd ocenił, że odwołujący spełnił przesłankę dotyczącą wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 sierpnia 2016 r., to jest od daty złożenia wniosku.

/-/ SSR del. Andrzej Łotowski